

Ryzí měď z dolu Kovárna v Obřím dole v Krkonoších

Native copper from Kovárna Mine at Obří důl, Krkonoše Mts. (Czech Republic)

PETR PAULIŠ¹⁾, PETR JANÁK²⁾ A VÁCLAV MACHÁČEK²⁾

¹⁾ Smíškova 564, 284 01 Kutná Hora

²⁾ Česká speleologická společnost, ZO 5-02, Stará Alej 462, 542 24 Svoboda nad Úpou

PAULIŠ P., JANÁK P., MACHÁČEK V. (2008): Ryzí měď z dolu Kovárna v Obřím dole v Krkonoších. - *Bull. mineral.-petrolog. Odd. Nár. Muz. (Praha)* **16/2**, 244. ISSN: 1211-0329.

Abstract

Native copper together with gypsum, chrysocolla and devillin was found in the mediaval Kovárna Mine at Obří důl in the Krkonoše Mts. It forms few red brown grains in the size of 1 - 2 mm. It was apparently formed by the weathering of Cu and Fe sulphides (pyrite and chalcopyrite).

Key words: native copper, secondary mineralization, Kovárna Mine, Obří důl, Krkonoše Mts., Czech Republic

Asi 4 km s. od Pece pod Sněžkou se v závěru Obřích dolu na jz. úbočí Sněžky, vlevo od modře značené cesty vedoucí z Pece na bývalou Obří boudu, rozkládá komplex starých dolů, který patřil k nejbohatším mineralogickým lokalitám Krkonoš, kde bylo zjištěno přes 40 minerálních druhů (Pauliš et al. 2007). V roce 2004 zde byla pro turistické účely zpřístupněna část dolu Kovárna, při jehož zajišťování byl prováděn sběr (P. Janák a V. Macháček) a výzkum recentní mineralizace. Ve vydobytych prostorách pod úrovní štoly Barbora byly nalezeny vzorky zrudněného skarnu se sekundární mineralizací. Jednalo se nejčastěji o hnědé povlaky a práškovité výplně „limonitu“ a krystalické agregáty sádrovce. Poměrně často se objevovaly zelené povlaky malachitu, modrozelené lupínkovité krystaly devillinu a sytě modré izometrické krystalky langitu (Pauliš et al. 2007). Nově byl v těchto místech při čištění zavalených prostor nalezen vzorek s ryzí mědí.

Ryzí měď byla zjištěna na povrchu úlomku navětrávaného jemnozrnného skarnu, který je pokryt sádrovcovou krustou a až 3 mm dlouhými sádrovcovými krystalky. Na některých místech je sádrovec zbarven do modra chryzokolem. Na vzorku jsou též modrozelené, skelně až perleťově lesklé lupínkovité krystalky devillinu. Ryzí měď tvoří několik červenavě hnědých, 1 - 2 mm velkých kujných zrn a plíšků, které zčásti překrývá sádrovec (obr. 1 a 2).

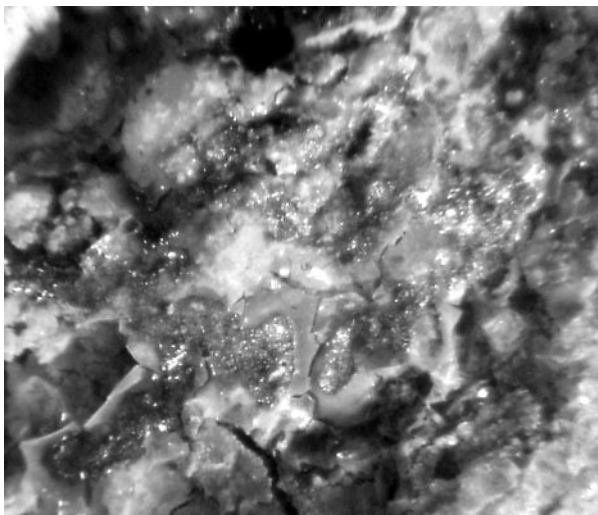
Pomocí elektronového mikroskopu Hitachi S4800 s analyzátozem Noran system 6 (EDS detekce; analytik Ing. Jiří Franc) bylo zjištěno, že se jedná o téměř stopcentní měď (99.2 Cu, 0.6 Si a 0.2 hmot. % Al).

Zjištěná mineralizace s ryzí mědí vznikla ve stařinách dolu Kovárna v Obřím dole recentně při větrání Cu a Fe sulfidů (pyrit a chalkopyrit).

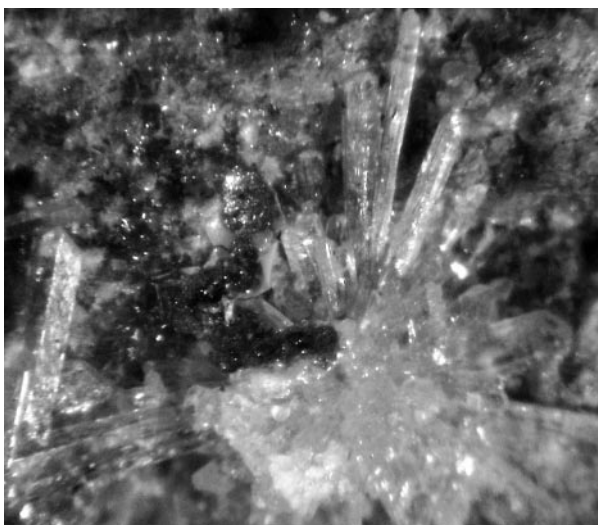
Tato mineralogická zpráva je dílčí částí výzkumného projektu „Průzkum a dokumentace krasových jevů, hornické činnosti, důlních děl a jejich projevů v Obřím dole na k. ú. Pec pod Sněžkou“ (KRNAP 01615/2008).

Literatura

Pauliš P., Janák P., Macháček V., Novák F. (2007): Devillin z dolu Kovárna v Obřím dole v Krkonoších. - *Bull. mineral.-petrolog. Odd. Nár. Muz. (Praha)* **14-15**, 85-88.

Obr. 1 Ryzí měď z Obřích dolu (velikost mědi 2 mm). Foto Z. Dvořák.

Obr. 2 Ryzí měď s krystaly sádrovce z Obřích dolu (velikost mědi 2 mm). Foto Z. Dvořák.